

Expunere de motive

Ați fost vreodată, într-o hală de fabricație, pe un șantier de construcții sau într-o fermă agricolă.

Dacă ne uităm cu atenție vom vedea că marea majoritate a celor care muncesc acolo sunt trecuți de 50 de ani, unii sunt trecuți chiar și de 60 de ani, și cu toate astea fac o muncă fizică grea, așa au făcut toată viața. Sigur nu se pricep la cercetare-dezvoltare, la inteligență artificială, la robotică, la digitalizare, dar ei sunt adevărații oameni calificați care duc greul României. O țară merge înainte datorită muncitorilor din fabrici, de pe șantierele de construcții și din fermele agricole.

Acești oameni, în marea lor majoritate sunt specialiști în ceea ce fac, lucrează în schimburi, operează echipamente complicate, dar sunt plătiți pe salariul minim pe economie.

Se poate trăi în România anului 2023 din 3300 de lei? Nu se poate trăi cu un salariu brut sub 4000 de lei, la care se adaugă bani la negru, care îi ajută pe moment, dar le pune în pericol asigurarea de sănătate și asigurarea de pensie.

Acești oameni, plătiți cu salariul minim pe economie, din munca lor își întrețin copiii și nepoții, îi dau la școli și facultăți, sperând că vor avea o viață mai bună decât a lor. Și își întrețin și părinții care se zbat să trăiască din pensiile mizere pe care le au după o viață de aceeași muncă grea.

Văzând ce se întâmplă în jurul lor, acești oameni vor spune copiilor și nepoților să plece din țară, pentru că ei au obosit să muncească sperând că putem avea o țară ca afară.

Motorul dezvoltării Uniunii Europene sunt milioanele de români care au plecat acolo și muncesc tocmai ca muncitori în fabrici, pe șantierele de construcții și în fermele agricole.

ROMANIA

Prezenta propunere legislativă, privind scutirea de la plata contribuției la asigurările sociale de sănătate (CASS) și a contribuției la asigurările sociale (CAS) pentru diferența dintre suma de 5.000 brut (salariul pe care îl propunem ca minim pe economie în viitor) și salariul minim brut pe economie în plată, urmărește corelarea legislației în vigoare cu realitățile cu care se confruntă mediul de afaceri și totodată o reșezare a sistemului de impozitare pe baze principial corecte, în speță urmărind crearea cadrului legislativ pentru dezimpozarea de taxe și impozite ale angajatorilor.

În fapt, propunerea legislativă are la baza Constituția României, respectiv precizările din Titlul IV - Economia și finanțele publice, art. 135 punctul 2 lit. f, care precizează: *(2) Statul trebuie să asigure: (f) crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții.* Plecând de la acesta premisă de bază, interesul factorului politic în viața economico-socială ar fi trebuit ca până la această dată să fie mult mai accentuat.

Propunerea legislativă nu este altceva decât recunoașterea de către factorul politic a realității economico-sociale prezente și totodată urmărește creșterea calității vieții concomitent cu o politică fiscală adecvată și pliată pe cerințele și realitățile din mediul de afaceri.

Politica fiscală definește ansamblul deciziilor adoptate de autoritatea publică. Politica fiscală influențează viața economico-socială prin obiectivele pe care le realizează în practică: alimentarea bugetului cu resurse financiare necesare realizării funcțiilor statului, stabilitatea economică, prin care se urmărește realizarea unei rate înalte de creștere economică, atingerea unui nivel ridicat de ocupare a forței de muncă, asigurarea stabilizării prețurilor și menținerea sub control a inflației, realizarea echilibrului balanței comerciale și a balanței de plăți externe (prin măsuri fiscale, statul poate asigura compensarea temporară a fluctuațiilor cererii de investiții interne și cererii de mărfuri pentru export), reglarea economiei și relansarea creșterii economice.

Relațiile dintre fiscalitate, pe de o parte, și reglarea economiei și relansarea creșterii economice, pe de altă parte, sunt relații de interdependență și reciprocitate. Astfel, reglarea economiei și relansarea creșterii economice

garantează sporirea randamentului impozitului, creând premisele materiale pentru diminuarea presiunii fiscale, iar, la rândul său, diminuarea ratei fiscalității asigură resursele financiare necesare reglării și relansării creșterii economice.

Astfel, în octombrie 2022 Parlamentul European a adoptat Directiva 2041/2022 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 octombrie 2022 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană. Din momentul intrării în vigoare a directivei, statele membre au la dispoziție doi ani pentru transpunerea prevederilor acesteia în legislația națională.

Prin urmare, România va trebui să transpună în legislația națională prevederile acesteia până cel târziu în octombrie 2024.

Prin această Directivă se urmărește ca venitul minim să poată fi determinat transparent și previzibil de către fiecare stat membru, în conformitate cu realitatea socială și în acord cu legislațiile naționale.

In România, la data analizei avem:

- Salariul **minim** pe economie – 3.000 lei brut căruia îi corespunde un salariu net în valoare de 1.900 lei;
- Salariu **mediu** brut pe economie – 6.789 lei brut căruia îi corespunde un salariu net în valoare de 3.972 lei;
- Salariul **median** brut – 3500 lei brut cu un salariu net de 2.092 lei;

**** salariul median a fost calculat luând în considerare doar salariile din mediul privat*

Conform datelor publicate de Fundația Friedrich Ebert România și Syndex România, în septembrie 2022 valoarea coșului minim de consum pentru un trai decent este:

- Pentru o familie cu 2 copii – **8.659 lei**
- Pentru o familie cu 1 copil – **7.112 lei**
- Pentru doi adulți fără copii – **5.322 lei**
- Pentru un adult singur – **3.275 lei**

ROMANIA

Având în vedere că, potrivit prevederilor Codului muncii, salariul minim se stabilește prin hotărâre de guvern în urma consultării cu sindicatele și cu patronatele, prin aceasta inițiativă legislativă venim în sprijinul antreprenorilor, în sprijinul angajaților, precum și în sprijinului bugetului de stat pentru o colectare mai eficientă.

Astfel, prin prezenta inițiativă legislativă, propunem creșterea veniturilor salariale nete ale cetățenilor prin scutirea de la plata contribuției la asigurările sociale de sănătate (CASS) și a contribuției la asigurările sociale (CAS) pentru diferența dintre suma de 5.000 brut (salariul pe care îl propunem ca minim pe economie în viitor) și salariul minim brut pe economie în plată, pentru a putea oferi angajatorilor posibilitatea să acorde salarii nete mai mari angajaților fără a plăti aceste contribuții.

Prezenta facilitate fiscală se va aplica pentru salariu brut plafonat la valoarea de 15.000 lei.

Astfel, prin această modificare legislativă salariile cuprinse între salariul minim pe economie în plată și salariile de până la 15.000 lei brut, vor beneficia de scutirea de la plata CAS și CASS pentru diferența dintre 5000 lei și salariul minim pe economie.

La momentul actual, impozitarea muncii în România este ridicată, astfel salariatul se află într-o stare de vulnerabilitate. Datorită faptului că mediul de afaceri nu poate susține o impozitarea excesivă al salariului raportată la condițiile economice actuale, a luat naștere o înțelegere tacită între salariați și o parte dintre angajatori, și astfel a apărut fenomenul de muncă subdeclarată sau, după cum este numită în mod curent, munca "la gri" care reprezintă acea situație în care, în acte, salariatul are un venit mic (de regulă salariul minim brut pe economie), dar în realitate primește mai mulți bani.

Prin urmare, diferența dintre salariul efectiv încasat și salariul pentru care se plătește contribuții sociale, duce în sfera de evaziune fiscală fiind exclusă o disciplină economică a contribuabilului, iar sumele plătite în plus sunt sume predispuse a fi nefiscalizate ceea ce reprezintă taxe și impozite mai mici plătite la bugetul de stat.

Prin aplicarea prezentei măsuri legislative vor fi consecințe pozitive asupra mediului de afaceri, prin faptul ca aceștia vor fi stimulați ca veniturile salariale reale, acolo unde este cazul, să fie impozitate, aceasta fiind o soluție pe termen lung privind munca subdeclarată.

Totodată prin aplicarea corectă a prezentei propuneri legislative se preconizează ca din partea contribuabililor care din anumite considerente economice aplică munca subdeclarată, să fie mai puțin tentant să aplice aceasta metodă și pe de altă parte va exista și o presiune a salariaților asupra angajatorilor de a avea înscris în contractul de muncă tot venitul realizat.

Mai mult decât atât, rolul statului în economie este atât acela de creditor de ultimă instanță cât și de debitor de ultimă instanță (lender of last resort/debtor of last; Bagehot, 1873). Cu alte cuvinte, statul trebuie să intervină atunci când piața nu mai poate reacționa sau când reacțiile pieței devin contrare constructului societal, conform adagiului lui Hobbes, "..... viața fără stat ar fi crudă și scurtă" (Hobbes, 1668). Cum scopul oricărei producții este în final consumul (Keynes, 1928), este evident că stimularea cererii agregate sau a consumurilor finale ale gospodăriilor populației și firmelor așa cum sunt acestea reflectate în conturile naționale, reprezintă o materializare a rolului statului de creditor de ultimă instanță.

În acest mod, dimensiunile economiei sunt crescute (așa cum sunt acestea reflectate de agregatul macro-economic PIB) ceea ce conduce la augmentarea și la diversificarea veniturilor ce pot fi fiscalizate.

În plus, creșterea în dimensiuni a economiei reprezintă o condiție pentru întărirea rezilienței acesteia, deci a capacității de a rezista la șocuri (Dornbusch, Calvo, 1982).

Coaliția de guvernare își propune, potrivit unei inițiative legislative postate în consultare publică pe site-ul web al ministerului de resort, să crească salariului minim brut pe economie începând cu data de 01 octombrie 2023 valoarea de 3.300 lei brut.

Prin prezenta inițiativă legislativă se reglementează scutirea de la plata contribuției la asigurările sociale de sănătate (CASS) și a contribuției la

ROMANIA

asigurările sociale (CAS) pentru diferența dintre suma de 5000 lei și salariul minim brut pe economie, în cazul nostru suma de 1700 lei brut (5000 lei – 3300 lei).

- În acest fel, angajatorii au posibilitatea să ofere salarii de până la 5000 lei brut. Salariul este format din salariul minim brut pe economie și valoarea de până la 1700 lei brut, în funcție de necesitățile angajatorului. Salariul minim pe economie de 3300 lei se impozitează conform prevederilor legale în vigoare, la care se adaugă valoarea de 1700 lei impozitată cu 10% rezultând astfel un salariu net maxim de 3511 lei;

- Valoarea de 1700 lei brut va fi impozitată cu impozitul de 10%, fiind scutită de CAS și CASS, astfel rămâne o valoare netă de 1530 lei

- De asemenea, și salariații care au salarii cuprinse între 3300 lei brut (salariul minim brut în plata la data analizei) și 15.000 lei brut vor beneficia de acești 1700 lei brut scutiți de la plata contribuțiilor de CAS și CASS, având ca efect creșterea salariului net.

Pentru salariile brute cuprinse între 3301 lei și 15.000 lei, valoarea de 1700 lei este cuprinsă în salariul brut aflat în plată, valoarea de 1700 lei fiind scutită de la plata contribuțiilor sociale și doar impozitata cu 10%.

Astfel, o parte din suma pe care angajatorul o virează în prezent către stat va rămâne în buzunarul angajatului și va acoperi parțial inflația din ultima perioada.

În acest sens, exemplificăm:

- Venit brut = 5.000 lei
- Taxe aferente salariului minim de 3.300 lei = 1.319 lei
- Impozit pe venit pentru diferența de 1.700 lei = 170 lei
- Total Taxe care vor fi plătite pentru un brut de 5000 lei = 1.489 lei (1.319 + 170 lei)

Salariul net pentru un brut de 5.000 lei = 3.511 lei (5000 lei – 1.489 lei)

Acest mod de calcul se va aplica tuturor salariilor cuprinse între 3.301 lei și 15.000 lei brut.

In acest sens, exemplificam:

- Venit brut = 6.000 lei
- Taxe aferente salariului= 1764 lei corespunzătoare unei sume brute de 4300 lei (6000-1700 lei) baza salarială pentru care se plătește CAS, CASS impozit pe salariu]
- Impozit pe venit pentru diferența de 1.700 lei = 170 lei
- Total Taxe care vor fi plătite pentru un brut de 6000 lei = 1934 lei (1.764 + 170 lei)
- Salariul net pentru un brut de 6.000 lei = 4.066 lei (6000 lei - 1.934 lei)

Acesta aplicare și pentru salariile cuprinse între 3.301 lei și 15.000 lei brut este propusă pentru a nu crea inechitate între salariați. Astfel, un salariat care are un salariu brut de 5.000 lei să aibă un venit net în cuantum de 3.511 lei, iar un salariat care va avea peste 5000 lei brut să fie taxat pentru toată suma (de exemplu: un salariat cu un salariu brut de 5.005 lei, daca nu ar beneficia de prevederile acestei legi ar obține un salariu net mai mic decât cel cu 5.000 lei brut).

Creșterile salariale estimate prin aplicarea acestei inițiative legislative vor fi:

SITUATIE ACTUALA		SITUATIE VIITOARE		
SALARIU BRUT	SALARIU NET ACTUAL	SALARIU BRUT	SALARIU NET DUPA APLICAREA PROPUNERII ACTUALE	CRESTERE SALARIALA CONFORM PREZENTULUI ACT NORMATIV
3.300	1.981	5.000	3.511	1.530
5500	3217	5500	3802	585
6.000	3.510	6.000	4.066	556
7.000	4.095	7.000	4.630	535
8.000	4.680	8.000	5.215	535

ROMANIA

9.000	5.265		9.000	5.800	535
10.000	5.850		10.000	6.385	535
11.000	6.435		11.000	6.970	535
12.000	7.020		12.000	7.555	535
13.000	7.605		13.000	8.140	535
14.000	8.190		14.000	8.725	535
15.000	8.775		15.000	9.310	535

Estimare impact bugetar:

Conform datelor primite de la Ministerul Finanțelor situația salariaților din mediu privat în România se prezintă după cum urmează:

Valoare salarii (lei)	Numar salariați
3.000	1.987.953
3.001-5.000	2.116.214
5.001-10.000	1.257.321
10.001-15.000	281.235
15.001-20000	108.270
>20.000	96.648
Timp partial	800.797
TOTAL	6.648.438

Având în vedere aspectele menționate mai sus, pentru determinarea impactului bugetar, a fost efectuată o analiză având la bază un scenariu moderat, astfel:

Impactul negativ bugetar, privind încasările la bugetul asigurărilor sociale cât și la bugetul de stat se estimează în valoare totala de (-) 23,46 mld. lei.

ROMANIA

Acest impact bugetar negativ este generat doar de salariații care au salariul cuprins între 3.301- 15.000 lei, respectiv pentru un număr de 3.654.770 salariați.

Pierderea bugetară este aproximativ echivalentă cu creșterile salariale în medie de 535 lei ($3.654.770 * 535 \text{ lei} * 12 \text{ luni} = 23,46 \text{ mld.}$)

Surse pentru acoperirea impactului bugetar

1. Impozitarea cu 10% a valorii suplimentare de 1700 lei va genera un impact bugetar maxim de + 10,70 mld. lei, după cum urmează:

Pentru salariații cu salariul minim pe economie care sunt într-un număr de 1.987.953, luăm în calcul un procent de 80% din numărul acestora, deoarece există la acest moment zone ale țării mai puțin dezvoltate, și ramuri ale economiei (confecții, etc.) în care considerăm ca se va mentine plata salariului minim.

Din acest motiv efectuam calculele în avand la baza un scenariu moderat.

$$1.897.000 * 80\% = 1.590.362 \text{ salariați}$$

Considerăm că cei 1.590.362 de persoane cu salariul minim pe economie vor beneficia astfel de 1700 lei brut, pentru care se va plăti un impozit de 170 lei/luna/persoană, rezultand un plus colectat la bugetul de stat în valoare de 270.361.608 lei/lună. ($1.590.362 * 170 \text{ lei}$).

Valoarea anuală adusă în plus la bugetul de stat rezultată în urma impozitării este estimată la suma de 3,24 mld. lei. ($270.361.608 * 12$).

Din datele Ministerului de Finanțe, un număr total de 3.654.770 salariați sunt încadrați cu salariul cuprins între 3.301 lei și 15.000 lei, aceștia beneficiind de 1.700 lei brut, pentru care se va plăti un impozit de 170 lei/luna/persoană, rezultând un plus colectat la bugetul de stat în valoare de 621.310.200 lei/luna ($3.654.770 * 170 \text{ lei}$).

*Valoarea anuală maximă adusă în plus la bugetul de stat rezultată în urma impozitării este estimată la suma de 7.46 mld. lei. (621.310.200*12).*

2. Majorarea CAM (contribuție asiguratorie pe muncă) – prin creșterea salariilor de la 3.300 lei la 5.000 lei – se va calcula CAM la un brut mai mare – valoarea anuală fiind estimată la + 0.73 mld lei.

3. Prin scoaterea economiei gri la suprafață și cu o colectare eficientă a taxelor și impozitelor, prin efect de levier, se vor întoarce aproximativ 60 - 65% din aceste sume sub formă de taxe și impozite la bugetul de stat (ca TVA, impozit, accize, etc.) valoarea anuală fiind estimată la 14,07 mld. lei.

4. Dezvoltarea economiei pe orizontală. Având în vedere criza de pe piața forței de muncă, prin acest mecanism există posibilitatea de a atrage forța de muncă din rândul cetățenilor români plecați în afara granițelor țării.

În ceea ce privește dezvoltarea economiei pe orizontală, precum și scoaterea economiei gri la suprafață și concomitent creșterea gradului de colectare a taxelor și impozitelor la bugetul de stat avem ca experiment testat în practică, acordarea tichetelor de vacanță.

Cheltuiala publică cu tichetele de vacanță, al cărui rol a fost și rămâne acela de stimulare a cererii de servicii de tip HORECA din oferta/producția internă induce un multiplicator suficient de semnificativ asupra creșterii economice (rata de creștere reală a PIB de la un an la altul).

Calcululele efectuate, au arătat că pentru perioada 2016-2023, tichetele de vacanță au indus un multiplicator de 0,006 puncte procentuale relative la ritmul de creștere economică. Cu alte cuvinte, cheltuiala publică cu tichetele de vacanță, prin efectul avut asupra cererii și ofertei interne de servicii de turism a făcut ca în fiecare an al acestei perioade (2016-2023) rata de creștere a PIB să fie mai mare cu 0,0009 puncte procentuale.

La nivelul acestei perioade, în medie un punct procentual la rata de creștere reală a PIB a reprezentat echivalentul mediu a 0,81 mld. US\$.

În consecință, multiplicatorul indus de către cheltuiala cu tichetele de vacanță a adus PIB al României, în medie pentru această perioadă (în care trebuie inclus și anul de recesiune 2020, datorat pandemiei de COVID-19 și măsurilor luate în contextul respectiv), un plus de 19 de milioane de US\$.

Calcululele estimative arată că de la un plus de 60 de milioane de US\$ în anul 2016, cheltuiala cu tichetele de vacanță a adus la PIB-ul României în anul 2022, un plus de peste 100 de milioane de US\$.

În total, pe toată perioada 2015-2020, tichetele de vacanță au generat un plus la PIB al României de 136 mil. US\$.

Cu alte cuvinte, deși această cheltuială bugetară generează aparent un efect de multiplicare redus ca dimensiune, nu trebuie totuși uitat că fiecare adaos la ritmul de creștere economică contează.

Spre deosebire de alte state din zona Estică a UE, cum ar fi spre exemplu Polonia, România a acumulat un număr mult mai redus de ani consecutivi de creștere economică.

Astfel, dacă economia poloneză a acumulat în ultimele trei decenii, aproximativ 25 de ani de creștere economică consecutivă, numărul de ani consecutivi de creștere economică acumulați de România nu depășește 17 ani.

Această diferență oferă și explicația diferenței dintre poziția de negociere a Poloniei în interiorul UE și cea a României.

Ca atare, este necesară menținerea și chiar augmentarea acelor cheltuieli publice ce stimulează cererea agregată mai ales atunci când această cerere (cum este cazul tichetelor de vacanță) este satisfăcută practic exclusiv de către oferta internă.

Creșterea consumurilor finale ale gospodăriilor populației, la care contribuie și tichetele de vacanță, constituie o sursă deloc de neglijat a creșterii dimensiunilor economiei naționale (exprimate prin creșterea PIB în valoare nominală) și pe cale de consecință și a rezilienței economiei (capacității de a rezista la șocuri exogene aleatoare).

Pe același mecanism considerăm scutirea de la plata contribuțiilor la asigurările sociale și la asigurările sociale de sănătate drept o cheltuială publică în spiritul rolului statului de creditor de ultimă instanță.

Pornind de aici, am estimat un multiplicator al acestei cheltuieli asupra ritmului/ratei de creștere a PIB (creșterea economică) de aproximativ 0,062 puncte procentuale anual, pe durata menținerii acestei măsuri.

Considerând aici că fiecare punct procentual de creștere economică ar avea la valoarea PIB-ului actual al României aceeași valoare ca cea exprimată la punctul precedent, ar rezulta că adoptarea măsurii ar genera un plus la valoarea PIB al României de peste 207 milioane US\$ anual.

Făcând suma celor două măsuri ce au caracter de multiplicator al cheltuielilor publice rezultă un câștig la ritmul de creștere anual al PIB-ului României de aproximativ 0,0028 puncte procentuale, ceea ce valoric reprezintă echivalentul în prețuri curente a peste 300 milioane US\$ anual.

Având în vedere aceste considerente, supunem spre promovare prezenta inițiativă legislativă și vă rugăm să susțineți adoptarea ei.

DEPUTAT: GEORGE NICOLAE SIMION

SENATOR: CLAUDIU-RICHARD TÂRZIU

DEPUTAT: ANTONIO ANDRUȘCEAC

DEPUTAT : DUMITRINA MITREA

LISTA
Sustinătorilor propunerii legislative - Lege
pentru modificarea și completarea unor acte normative

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1	SIMION GORGE NICOLAE	AUR	
2	MUNCACIU SORIN	AUR	
3.	COLEȘA ILIE ALIN	AUR	
4	MITREA SUMITRINA	AUR	
5.	ALBIȘTEANU MONAR	AUR	
6.	Ivănutea Găstian	AUR	
7	Volopadri Boris	AUR	
8	Badiu Georget	AUR	
9	Gheba Daniel Sorin	AUR	
10	Scripnic Liian	AUR	
11	STOICA CIPRIAN - TITI	A.U.R.	
12	Saban Gionino	AUR	
13.	Jucu SEBASTIAN	AUR	
14	DĂMUREANU RINGO	AUR	

LISTA
Sustinătorilor propunerii legislative – Lege
pentru modificarea și completarea unor acte normative

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
15	TAMASA DANI	AUR	
16	Klusa Adina George	AUR	
17	COARNA ANITA	AUR	
18	Gratiu Rodu	AUR	
19	Luciu Sebastian	AUR	
20	Titus PAUNESA	AUR	
21	ANDRESCA ANTONIO	AUR	
22	DARIUS POA	AUR	
23	Onochi' Reisa	AUR	
24	Lucian Florin Pășcu	AUR	

LISTA
Sustinătorilor propunerii legislative – Lege
pentru modificarea și completarea unor acte normative

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
25.	CLAUDIU-RICHARD TĂRZIU	AUR	
26	MATEESCU ȘTEIN-CRISTIAN	AUR	
27	Cosma Sorinel	AUR.	
28	FLOREAN OVIDIU IOSIF	AUR	
29	CAȚANĂ ADRIAN	AUR	
30	POTECA VALERIAN	AUR	
31	IONUȚ NEAGU	A.U.R.	
32	AECHEMI EUBOCHIA	AUR	
33	MILCEA DANIEL	AUR	
34	CIPROHEBA VALENTIN - RICA	AUR	
35	CAJIN GHEORGHE MATIAS	AUR	
36	COSMA ȘORIN-EL	AUR.	
37	Bușnic Andrei	AUR.	
38	Lavric Sorin	AUR	

